

PERSBERICHT

Agentschap Telecom zet voortbestaan regionale commerciële radio op het spel

NLCR presenteert zwartboek over kolderieke eisen voor regio gerichte radio

Den Haag, 20 december 2016 . Door de recente aanscherping van de eisen die het Agentschap Telecom stelt aan de zgn. regionaliteit in de uitzendingen van niet-landelijke commerciële radiostations kan geen levensvatbare regionale radio meer worden gemaakt. Dat stelt de vereniging van niet-landelijke commerciële radio-omroepen (NLCR) in een zwartboek, dat zij vandaag om 13:00 overhandigt aan de vaste Kamercommissie van Economische Zaken.

De NLCR maakt in het zwartboek bezwaar tegen gewijzigde en absurde, 'kolderieke' eisen die sinds juni 2016 ineens aan de makers van regionale commerciële radio worden gesteld. De omroepen voelen zich in hun voortbestaan bedreigd. Voor deze verscherpte eisen is geen aanleiding te vinden in de wet of in het beleid, en evenmin in recente rechterlijke uitspraken. "Met die uitspraken kunnen wij prima leven, maar het AT heeft er een absurde, Kafkaëske twist aan gegeven", aldus NLCR-voorzitter Pierre Karsten.

Door de eisen van het AT wordt regionale radio gereduceerd tot een aantal technische specificaties in plaats van geënt te zijn op de culturele, taalkundige, sociale, demografische, institutionele en economische aspecten die een regio tot een regio maken. Van oudsher, sinds de verleende vergunningen uit 2003 en 2008, moeten de programma's voor een vastgesteld deel van de zendtijd gericht zijn op de regio. Over de percentages en de interpretatie daarvan hebben steeds duidelijke afspraken gegolden tussen het ministerie, het Commissariaat voor de Media en Agentschap Telecom. Deze afspraken zijn nu eenzijdig doorbroken.

Concreet spitsen de nieuwe regels zich toe op drie elementen:

1. De geografische reikwijdte van een regio wordt door AT beperkt tot 'groene' gebieden; dit is de meest restrictieve technische uitleg van de dekking van een frequentie en heeft niets te maken met hoe een regio door luisteraars beleefd wordt (zoals bv aansluiting bij provincies)
2. De zendtijd waarin een artiest of luisteraar te horen is mag enkel nog worden meegeteld als regiozendtijd als zijn of haar geboorteplaats in de regio (lees: het groene gebied) ligt;
3. Verzoekplatenprogramma's tellen nauwelijks meer volledig mee, waardoor een programma dat voorheen voor een uur meetelde nu nog maar voor ongeveer 8 minuten meetelt.

Op woensdag 21 december spreekt de Vaste Kamercommissie voor Economische Zaken met minister Kamp over telecomaangelegenheden (algemeen overleg telecommunicatie, 13.00 – 16:00 uur).

Bijlage I: Problematiek, praktische voorbeelden & oplossingsrichtingen

Problematiek, praktische voorbeelden & oplossingsrichtingen

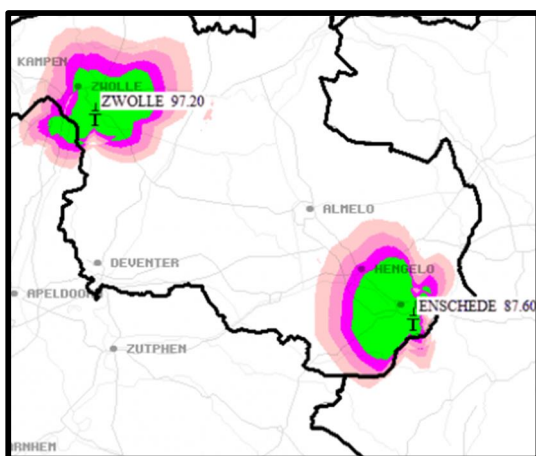
De problematiek voor onze radio-omroepen met betrekking tot de nieuwe handhavingsbeleid van het Agentschap Telecom (verder: AT) spitst zich toe op drie onderwerpen, namelijk:

1. Dat de geografische reikwijdte van een regio wordt door AT beperkt tot de 'groene' gebieden;
2. Dat de zendtijd waarin een artiest of luisteraar, enz. te horen is enkel nog mag worden meegeteld als regiozendtijd als zijn of haar geboorteplaats in de regio (lees: het groene gebied) ligt;
3. Dat verzoekplatenprogramma's nauwelijks meer volledig meetellen, waardoor een programma wat voorheen voor een uur meetelde nu nog maar voor ongeveer 1/8e deel meetelt.

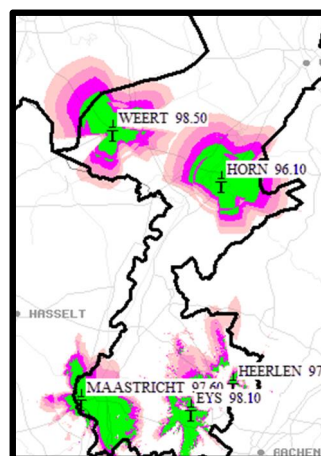
Deze drie handhavingscriteria zijn nieuw en zijn niet gebaseerd op de wet en ook niet op gerechtelijke uitspraken die nadien gedaan zijn. Om u een beeld te geven van de situaties waarmee de regionale omroepen zich geconfronteerd ziet door het nieuwe handhavingsbeleid van het Agentschap Telecom vindt u een hieronder niet-uitputtende lijst met voorbeelden.

Geografische reikwijdte

1. Een voorbeeld van de gevolgen van de uitleg van 'regio' door het Agentschap Telecom voor het kavel waarbij onderstaand figuur I (Kavel I) hoort. Bedenk wat de regio in deze kavel moet zijn. Het radioprogramma wat wordt uitgezonden via de zenders van dit kavel zou zich volgens de nieuwe regels van het Agentschap moeten richten op (een deel van) Zwolle en de stad Enschede. Zo'n radiozender is kansloos, zowel voor luisteraars als commercieel gezien. Dit is bij de toekenning van de vergunningen in 2003 altijd onderkend en gehonoreerd. Commerciële radiozenders moeten luisteraars aan zich binden door inhoud en uitstraling waarin luisteraars zich herkennen en waartoe ze zich aangetrokken voelen. Welke luisteraar voelt zich verbonden met én Zwolle én Enschede. Hier is natuurlijk bedoeld een radioprogramma te maken voor Overijssel. En dit wordt mogelijk gemaakt doordat er ook nog zogenoemde paarse en witte gebieden zijn: samen vormen zij het totale uitzendgebied en alle luisteraars bevinden zich in dit totale gebied. Maar in het nieuwe beleid van het Agentschap tellen programmaonderdelen uit Almelo, Hengelo, etc. niet meer mee. Enkel programmaonderdelen met informatie, artiesten en interviews uit Enschede en (delen van) Zwolle.

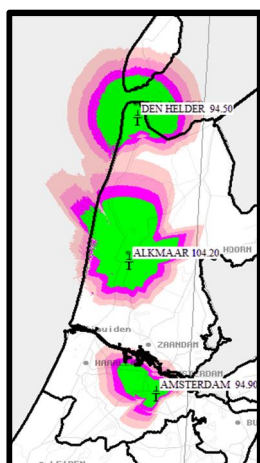

Kavel I

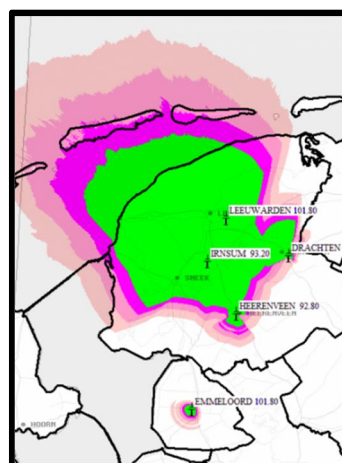

Kavel II

2. Ilse de Lange is een bekende zangeres uit Twente. Mensen uit Twente zijn trots op haar en identificeren zich met haar, mede omdat ze uit Twente komt en natuurlijk omdat ze haar muziek leuk vinden. Maar haar liedjes of een interview met haar telt niet mee als regionale inhoud voor de zender uit bovenstaand kavel I: niet geboren in een groen gebied.
3. Ook voor bovenstaand kavel II doet zich een vergelijkbare situatie voor. Voor de hand ligt dat deze zender zich op Limburg richt. Maar de grootste en bekendste carnavalsoptocht telt niet mee als gericht op de regio voor de Limburgse zender. De optocht is in Sittard en dat ligt precies in het midden van de 5 groene gebieden van het frequentie kavel. Waar in de praktijk de zender overigens wel prima te beluisteren is. Daarnaast gaan er veel mensen uit de groene gebieden naar dit grootse carnavals evenement.
4. Ter illustratie onderstaande kavel III. Ons inziens is de regio waar luisteraars zich mee identificeren in dit geval Friesland, maar volgens de interpretatie van het Agentschap zou nieuws, muziek van artiesten, en gesprekken met luisteraars uit o.a. Dokkum, Appelscha, Drachten, Lemmer en Joure niet mogen meetellen.
5. We zouden nog lang kunnen doorgaan, maar als laatste kavel IV. Dat hier Noord Holland bedoeld is volgens ons evident. Maar volgens de interpretatie van het Agentschap zou Amsterdam Noord, Amsterdam Zuid Oost, Het Westelijk Havengebied, IJburg en notabene hele delen van het Centrum rond het Centraal Station niet tot de regio behoren, want zoals u kunt zien eindigt het groene gebied ruim onder het IJ (de dikke zwarte lijn boven het groene gebied bij Amsterdam).

Kavel III

Kavel IV

N.b.: al deze kavels met meerdere frequenties zijn programmatisch in 2003 getoetst en voorheen altijd als één aangesloten gebied beoordeeld – ook door AT.

Geboorteplaats: wordt beperkt tot het groene gebied

6. Als op een radiozender een interview plaatsvindt met Peter Bosz (wat niet over Ajax gaat, maar over de mens Peter Bosz), een verzoekplaat wordt gedraaid op verzoek van Eberhard van de Laan, en daarna een liedje wordt gedraaid van Herman Brood (resp. geboren in Leiden, Apeldoorn, en Zwolle) is de zender volgens de nieuwe beleidslijn van het Agentschap nog geen minuut Amsterdams geweest. De inhoud van deze programmaonderdelen is volgens ons echter uitgesproken Amsterdams.
7. Een mooi voorbeeld van de invloed van mobiliteit op het al dan niet regionaal zijn is de populaire Friese zanger Jan Tekstra. Tenminste, immens populair in Friesland. Jan Tekstra is geboren in Lisse (Zuid-Holland). Hij verhuisde naar Heeg en woont in Heeg. Als we echter een niet in het Fries gezongen liedje van Jan Tekstra draaien of een interview met hem doen dan telt hij niet mee voor de op de regio gerichte programmering. Vanwege zijn geboorteplaats Lisse.
8. Er is een presentator die is geboren in Amsterdam en op zijn derde naar Leeuwarden is verhuisd. Hij is in onze ogen en die van veel luisteraars een Fries. Maar volgens de nieuwe regels van het AT niet.
9. De meeste Rotterdamse, Nijmeegse, Groningse studenten zijn niet geboren in hun studentenstad: een interview met een Rotterdamse student over bijvoorbeeld studiefinanciering en andere studentenaangelegenheden telt volgens het AT daarom niet mee. Net als het verzoekplaatje dat is aangevraagd door een lokale student, of een spelletje waar hij als kandidaat aan meedoet. Enkel in de universiteitsstad geboren studenten (of mensen in het groene gebied) tellen hier mee. Of wanneer er gesproken wordt over zaken die specifiek betrekking hebben op deze stad.
10. Alle stukadoors, timmerlieden, metselaars, stratenmakers en andere personen die werken in een plaats waar ze niet geboren zijn mogen met de nieuwe regels geen verzoekplaat aanvragen of meedoen aan een spelletje, tenminste, dit telt dan niet mee voor regionaliteit. Terwijl ze bij wijze van spreken midden op de Coolsingel aan het werk zijn, de luisteraars deze mensen kunnen zien en er misschien wel door in de file staan, ziet het Agentschap de relevantie voor de stad Rotterdam en de diens inwoners niet. De regelgeving telt de economische structuur van de regio daarin dus niet mee.
11. Een omroep die zich speciaal richt op minderheden in een bepaalde regio: de muziek uit hun geboorteland, interviews met personen uit hun geboorteland tellen niet meer mee. Ook verzoekjes of het meedoen aan spelletjes op de radio vallen af, want de luisteraars zijn ook niet geboren in de regio. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Hindoestaanse gemeenschap in Rotterdam. Cultureel maken die uiteraard wel degelijk deel uit van de Rotterdamse regio.
12. Een artiest of luisteraar die nooit is verhuisd uit het dorp waar hij/zij woont loopt grote kans dat zij in een andere plaats geboren is, omdat drie kwart van alle bevallingen plaatsvindt in het ziekenhuis,

wat op het platteland betekent dat het gaat om een ziekenhuis in een andere gemeente, die mogelijk net buiten de regio valt.

13. Tenslotte, het Agentschap wil ook nog eens dat omroepen áantonen wat de geboorteplaats is van artiest / presentator / luisteraar. Deze informatie is vrijwel alleen te verkrijgen bij betrokken personen zelf en het opslaan ervan moet voldoen aan de strenge eisen van Wet Bescherming Persoonsgegevens. Dat is onuitvoerbaar en in ieder geval buitenproportioneel. Iemand die een verzoekplaat aanvraagt moet dan gevraagd worden waar hij of zij geboren is. Dat zal geen luisteraar begrijpen, laat staan verstrekken. Dit staat in geen verhouding tot hetgeen deze persoon wil bereiken, namelijk het draaien van een liedje op de radio. Daarbij komt dat alle informatie op aanvraag van het Agentschap moet worden aangeleverd. Daarmee is er sprake van een omgekeerde bewijslast en een enorme administratieve last. Waarbij niet alleen de praktische uitvoerbaarheid roet in het eten gooit (moet een luisteraar eerst een identiteitsbewijs opsturen) maar wat dacht u van de privacyaspecten van deze maatregel?

Verzoekplatenprogramma's

14. Veel commerciële niet-landelijke radiozenders realiseren een deel van de op de regio gerichte programmering door verzoekplaten te draaien voor haar luisteraars of voor werknemers van een bedrijf in de regio. Doordat de verzoekjes in de uitzending besproken worden krijgt dit programma een duidelijk op de regio gericht karakter. Bij de verdeling in 2003 is gecommuniceerd dat een verzoekplatenprogramma in ieder geval meetelt als op de regio gerichte programmering. Nu 13 jaar later heeft het Agentschap laten weten dat alleen de tijd dat het verzoekje wordt besproken meetelt (als deze is aangevraagd door iemand geboren in het groene gebied), en de muziek niet (tenzij gemaakt door iemand geboren in het groene gebied). Daarmee wordt opeens de term 'verzoekplatenprogramma' gekoppeld aan 'muziek gemaakt door een artiest uit de regio', terwijl dat twee totaal verschillende zaken zijn. Het gevolg is dat een programma wat voorheen voor een uur meetelde nu nog maar voor ongeveer 1/8e deel meetelt. Een dergelijk programma van één uur leverde op een dag ongeveer 8% aan op de regiogerichte programmering op, en volgens het nieuwe beleid van het Agentschap nog maar ongeveer 1%.
15. Met bovenstaande wordt na 13 jaar een radicaal ander beleid ingezet wat niets te maken heeft met de uitspraak van het Cbb van 29 maart 2016. Een beleid dat ook nog eens haaks staat op het beleid van het Commissariaat voor de Media, zowel voor NLCO omroepen als voor publieke regionale en lokale omroepen. Echter, de inhoud van publieke omroepen wordt niet gecontroleerd door het Agentschap maar enkel door het Commissariaat, waardoor feitelijk de normen voor publieke omroepen veel soepeler zijn dan voor commerciële omroepen. De wereld op zijn kop.

Oplossingsrichting

1. Wij willen ons graag richten op een betekenisvolle aaneengesloten regio waarin luisteraars zich herkennen, die zij begrijpen en waar zij zich mee identificeren. Deze uitzendingen zullen vanwege de beperkte regionale omvang nooit concurreren met landelijke radio zoals sommige landelijke radiozenders willen doen geloven. Dit is ook altijd de bedoeling geweest vanaf 2003 en is ook noodzakelijk om een gezond commercieel bedrijf te kunnen exploiteren.
2. Hierbij zijn we van mening dat verzoekplatenprogramma's inclusief de aangevraagde muziek, zoals altijd al het geval is geweest, meetellen voor het percentage op de regio gerichte programmering.
3. Ook willen we graag dat om vast te stellen of inhoud regionaal is er naar meer criteria wordt gekeken dan alleen geboorteplaats. Alleen al indien het criterium woonplaats (naast geboorteplaats) wordt gehanteerd door het Agentschap om vast te stellen of een presentator, artiest/tekstschrijver/componist en luisteraar uit de regio komt, is dat alvast een goede stap in de juiste richting.
4. Om de uitvoering van de regelgeving werkbaar te laten zijn dient volgens ons een eenduidige interpretatie te worden gehanteerd van de regionaliteitseisen door het Agentschap Telecom en Commissariaat voor de Media, waarbij wat ons betreft het Commissariaat voor de Media leidend is.
5. Wij willen graag dat de administratieve lasten niet verzaagd worden en dat het meetellen van een spelletje of verzoekplaat niet afhangt van documentatie over de aanvraag en herkomst van de luisteraar. Ook zouden we graag willen dat eenzelfde eis niet geldt voor de herkomst van artiesten.
6. Wij zijn van mening dat het Agentschap pas kan handhaven indien er een duidelijk en eenduidig beleid in overleg met de NLCR tot stand is gekomen binnen de huidige wettelijke kaders en uitspraken. Een handhaving waarop een vergunninghouder kan vertrouwen en die voor langere tijd gehanteerd zal worden, zodat de omroep verzekerd is dat hij met zijn programmatische keuzes (waaraan hoge kosten zijn verbonden) aan de wettelijke voorschriften voldoet.